

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 355/2020-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Zm 633/2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Zm 633/2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava V p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Zm 633/2013 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava V j e p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti [REDAKOVANÉ] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 355/2020-19 z 28. júla 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn.

3 Zm 633/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Ústavnú sťažnosť vo zvyšnej časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ je v napadnutom konaní vedenom okresným súdom vo veci žaloby o uloženie povinnosti zaplata sumy 15 104,80 € s príslušenstvom sporovou stranou v postavení žalovaného v 4. rade. Okresný súd v napadnutom konaní vydal zmenkový platobný rozkaz č. k. 3 Zm 633/2013-17 z 22. januára 2014, proti ktorému sťažovateľ podal 17. februára 2014 námietky.

2.1 Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že okresný súd sa s jeho námietkami proti zmenkovému platobnému rozkazu nevysporiadal, nenariadil vo veci ani jedno pojednávanie a nedospel k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Osobitne poukázal na svoju procesnú aktivitu, permanentné rešpektovanie príkazov súdu a že svojím konaním neprispel k vzniku prietáhov. Ďalej zdôraznil, že ani po viac ako 6 rokoch a 8 mesiacoch od podania žaloby (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) nie je vec právoplatne skončená.

2.2 Podľa názoru sťažovateľa je konanie okresného súdu zjavne nesústredené, neefektívne a neúčinné a je možné ho označiť za konanie so zbytočnými prietahmi. Sťažovateľ považuje už samotnú dobu konania za zjavne neprimeranú a nezlučiteľnú so základnými právami zaručenými ústavou, resp. listinou a dohovorom.

3. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že okresný súd postupom v napadnutom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 47 charty, aby prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

4. Ústavný súd 30. júla 2020 vyzval okresný súd na vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu v podaní sp. zn. Spr 3312/20 doručenom ústavnému súdu 19. augusta 2020 k obsahovej stránke podanej ústavnej sťažnosti uviedla, že okresný súd vykonával v napadnutom konaní od roku 2013 procesné úkony v zásade plynulo až do júna 2018. Vychádzajúc z údajov vedených v súdnom registri, uviedla, že 18. decembra 2017 došlo k prevedeniu súdneho spisu do iného súdneho oddelenia a prideleniu zákonnému sudcovi, ktorému bol súdny spis fyzicky predložený 3. októbra 2018, a po tomto dátume sa v súdnom registri nenachádza žiaden záznam.

4.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že zákonný sudca bol po doručení ústavnej sťažnosti vyzvaný na predloženie spisu. Po tom, čo na uvedenú žiadosť nereagoval v stanovenej lehote ani po rozhodnutí disciplinárneho senátu o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu (17. júna 2020, pozn.), bol súdny spis zabezpečený jeho komisionálnym odobratím a po nahliadnutí do spisu bolo zistené, že v spise sa nachádza voľne založený vypracovaný koncept uznesenia z 3. októbra 2018 vo vzťahu k procesnému návrhu žalovaného v 4. rade (sťažovateľovi), avšak bez jeho podpísania zákonným sudcom a bez zadania pokynu pre kanceláriu súdu na jeho expedíciu.

4.2 Okresný súd na záver uznal, že podaná ústavná sťažnosť je v období od 27. júna 2018 do podania ústavnej sťažnosti dôvodná, keďže zákonný sudca zrejme vedome svojím nezodpovedným prístupom k plneniu základných povinností sudcu spôsobil namietané prieťahy v konaní.

4.3 Okresný súd k svojmu vyjadreniu pripojil aj predmetný súdny spis vedený pod sp. zn. 2 CbZm 60/2017 (pôvodne vedený pod sp. zn. 3 Zm 633/2013) a ďalej uviedol, že 4. augusta 2020 došlo k zmene zákonného sudcu.

4.4 Okresný súd vyslovil názor, že sťažovateľom požadovaná výška finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € je neprimeraná a neopodstatnená.

5. Zároveň okresný súd vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednania ústavnej sťažnosti (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

6. Ústavný súd listom z 21. augusta 2020 zaslal sťažovateľovi vyjadrenie predsedníčky okresného súdu na vedomie s možnosťou vyjadriť sa. Sťažovateľ reagoval na vyjadrenie okresného súdu replikou doručenou ústavnému súdu 21. augusta 2020, v ktorej uviedol identické skutočnosti ako v samotnej ústavnej sťažnosti. Opakovane zdôraznil skutočnosť, že v napadnutom konaní si žalobca proti sťažovateľovi okrem zmenkovej sumy uplatnil aj zmenkové úroky, pričom v dôsledku nečinnosti okresného súdu (v prípade neúspechu sťažovateľa v napadnutom konaní) vznikne sťažovateľovi povinnosť zaplatiť vyššie zmenkové úroky. Sťažovateľ zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednania ústavnej sťažnosti.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania a súdnym spisom vzťahujúcim sa na predmetné konanie dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Chronológia procesných úkonov okresného súdu v napadnutom konaní

8. Z obsahu spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedeného okresným súdom vo veci sťažovateľa ústavný súd zistil nasledujúci prehľad procesných úkonov:

- 6. augusta 2013 – doručený návrh o zaplatenie zmenkovej pohľadávky a na vydanie zmenkového platobného rozkazu proti sťažovateľovi ako žalovanému v 4. rade,
- 26. septembra 2013 – výzva navrhovateľovi na zaplatenie súdneho poplatku,
- 25. októbra 2013 – okresný súd vyzval navrhovateľa na vyjadrenie, ktorý ho doručil súdu 16. decembra 2013,
- 22. januára 2014 – vydaný zmenkový platobný rozkaz č. k. 3 Zm 633/2013-17,
- 17. februára 2014 – sťažovateľ podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu,

- 27. marca 2014 – uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-58 ustanovená prekladateľka do jazyka nemeckého vzhľadom na to, že žalovaný v 3. rade je rakúsky štátny občan a ovláda len nemecký jazyk,

- 2. mája 2014 – prekladateľka doručila preklad listín,

- 13. mája 2014 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-63 priznal prekladateľke odmenu,

- 12. júna 2014 – žalovaný v 3. rade podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu a požiadal o odpustenie zmeškania lehoty,

- 29. júla 2014 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-71 zamietol návrh žalovaného v 3. rade na odpustenie zmeškania lehoty na podanie námietok a uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-72 znovu pribral do konania prekladateľku do jazyka nemeckého,

- 15. septembra 2014 – prekladateľka doručila preklad listín,

- 18. septembra 2014 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-88 priznal prekladateľke odmenu,

- 5. decembra 2014 – doručené podanie žalovaného v 3. rade,

- 17. apríla 2015 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-103 vyzval žalovaného v 3. rade, aby odstránil vady svojho podania, keďže súd nevedel spoľahlivo posúdiť, či uvedeným podaním chce žalovaný v 3. rade podať odvolanie,

- 1. júna 2015 – prekladateľka doručila preklad uznesenia,

- 22. júna 2015 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-114 priznal prekladateľke odmenu,

- 24. júla 2015 – doručený návrh sťažovateľa na prerušenie konania,

- 9. septembra 2015 – žalovaný v 3. rade doručil okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu č. k. 3 Zm 633/2013-71,

- 15. januára 2016 – spis okresného súdu bol spolu s odvolaním žalovaného v 3. rade predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“),

- 23. marca 2016 – krajský súd uznesením č. k. 2 CoZm 2/2016-153, ktoré bolo okresnému súdu doručené 22. apríla 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“), odmietol odvolanie žalovaného v 3. rade,

- 8. septembra 2016 – doručené vyjadrenie sťažovateľa k meritu veci,

- 20. septembra 2016 – prekladateľka doručila preklad uznesenia krajského súdu,

- 2. januára 2017 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-212 priznal prekladateľke odmenu,

- 27. marca 2017 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-222 odmietol námietky žalovaného v 3. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu,

- 3. mája 2017 – prekladateľka doručila preklad uznesenia,

- 5. mája 2017 – okresný súd uznesením č. k. 3 Zm 633/2013-237 priznal prekladateľke odmenu,

- 18. decembra 2017 – z dôvodu včas podaných a odôvodnených námietok sťažovateľa bol spis prevedený do oddelenia Zmenky, šeky a bola mu pridelená nová sp. zn. 2 CbZm 60/2017, spis bol pridelený náhodným výberom zákonnému sudcovi

- 12. apríla 2018 – okresný súd uznesením č. k. 2 CbZm 60/2017-252 zaviazal sťažovateľa zaplatiť súdny poplatok za podané námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu,

- 27. júna 2018 – okresný súd vyzval žalobcu na vyjadrenie k námietkam podaným sťažovateľom a k jeho návrhu na prerušenie konania,

- 24. júla 2018 – doručené vyjadrenie sťažovateľa,

- 5. augusta 2018 – doručené vyjadrenie žalobcu k námietkam sťažovateľa,

- 3. októbra 2018 – spis bol fyzicky predložený zákonnému sudcovi, ktorý vypracoval koncept uznesenia o zamietnutí návrhu sťažovateľa na prerušenie konania, koncept nebol podpísaný a nikdy nebol vyhotovený a odoslaný,

- 4. augusta 2020 – v dôsledku zmeny rozvrhu práce okresného súdu došlo k zmene zákonného sudcu.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10.1 Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

12. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Zm 633/2013.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13.1 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

13.2 Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súde) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

15. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Povinnosť súdu konať bez priet'ahov vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) (podľa § 6 mal súd v konaní postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná; § 100 ods. 1 OSP súdu prikazoval, že len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá). Podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je táto povinnosť súdu *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového

poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

V.

Záverý ústavného súdu týkajúce sa otázky porušenia práv sťažovateľa

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 38 ods. 2 listiny ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

18. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. faktickú a právnu zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je konanie o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu č. k. 3 Zm 633/2013-17 z 22. januára 2014, ktoré podal sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného v 4. rade podľa vtedy platného § 175 ods. 1 OSP (zákon č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23. decembra 2015 vypustil § 175 OSP upravujúci inštitút zmenkového platobného rozkazu, pozn.).

18.1 Ústavný súd konštatuje, že obdobné konania patria k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nie je závislá od právnej alebo skutkovej náročnosti prerokovanej veci. Zmenkové konanie podľa vtedy platnej právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku patrilo podľa povahy medzi skrátené formy konania, kde sa uplatňovala koncentračná zásada, preto ústavný súd tento druh konania aj v konkrétnom prípade sťažovateľa posudzoval prísnejšie.

19. V rámci posúdenia druhého štandardne uplatňovaného kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní, ktorým je správanie sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom.

20. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska primeranosti dĺžky trvania napadnutého konania, resp. z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v tomto konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty strán sporu (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

20.1 Ústavný súd sa podrobne oboznámil s celým priebehom napadnutého konania a zistil, že okresný súd vo veci koná od 6. augusta 2013, a dosiaľ konanie právoplatne neukončil. Okresný súd v napadnutom konaní vydal zmenkový platobný rozkaz č. k. 3 Zm 633/2013-17 z 22. januára 2014, proti ktorému sťažovateľ podal 17. februára 2014 námietky.

20.2 Ústavný súd vychádzal z prehľadu procesných úkonov (pozri bod 8 nálezu) a stotožňujúc sa s tvrdením predsedníčky okresného súdu dospel k záveru, že v priebehu napadnutého konania v období od júna 2018 neboli vo veci vykonané žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a k ukončeniu veci. Ústavný súd ďalej identifikoval dlhé obdobie nečinnosti okresného súdu (v trvaní vyše päť rokov) vo vzťahu k samotnému sťažovateľovi, a to už od júla 2015, keď sťažovateľ podal návrh na prerušenie konania, o ktorom okresný súd dosiaľ nerozhodol. Okresný súd nevykonal žiadny procesný úkon ani vo vzťahu k podaným námietkam sťažovateľa ako žalovaného v 4. rade a svoju procesnú aktivitu sústredil výlučne na vysporiadanie sa s návrhmi žalovaného v 3. rade.

20.3 Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná. Je zrejmé, že procesný postup okresného súdu v napadnutom konaní nesmeroval efektívne k rýchlemu odstráneniu

stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto nie je zlučiteľný s jeho základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. právom na prejednanie veci v primeranej lehote. Absolútna bezdôvodná nečinnosť v postupe okresného súdu v trvaní dvoch rokov a celkový čas prejednávania veci (nad 6 rokov) je neakceptovateľný a opodstatňuje záver o porušení dotknutých práv sťažovateľa. Je teda objektívnou skutočnosťou, že okresný súd v napadnutom konaní nepostupoval v súlade s požiadavkou na postup súdu bez zbytočných prietáhov.

21. Inštitút zmenkového platobného rozkazu obsiahnutý v § 175 OSP platnom v čase začatia napadnutého konania a účinnom do 22. decembra 2015 patril medzi tradičné procesné nástroje skráteného súdneho konania, ktorým sa rozhodovalo o nárokoch zmenkových veriteľov, čím sa mal umožniť rýchlejší a jednoduchší spôsob dosiahnutia súdneho rozhodnutia.

21.1 Postup súdu v napadnutom konaní po podaní námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu mal byť plynulým nadviazaním na spomínané skrátené konanie a v súlade s požiadavkou rýchlosti malo byť vo veci nariadené pojednávanie, na ktorom by súd rozsudkom vyslovil, či zmenkový platobný rozkaz ponecháva v platnosti alebo či ho zrušuje a v akom rozsahu (§ 175 ods. 3 OSP).

21.2 Nesplnenie požiadavky rýchleho prejednania námietok v konkrétnom prípade sťažovateľa *de facto* zmarilo účel procesnej úpravy, v ktorej zákonodarca vyjadril záujem na rýchlom rozhodnutí súdu o nárokoch vyplývajúcich zo zmenky, a to v krátkych lehotách a za dôsledného uplatnenia koncentračnej zásady.

22. V súvislosti s vyjadrením okresného súdu k obsahu ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej poukazuje na personálne zlyhanie zákonného sudcu, ktorému bol rozhodnutím disciplinárneho senátu 17. júna 2020 dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu, ústavný súd uvádza, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzuje postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Aj za konanie konkrétneho sudcu, resp. zamestnanca súdu totiž (v kontexte požiadavky reálneho naplnenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) nesie v konečnom

dôsledku zodpovednosť príslušný súd ako orgán verejnej moci, ktorého povinnosťou bolo poskytnúť stranám sporu účinnú súdnu ochranu. V tomto zmysle preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti, ktorou sú namietané zbytočné prietahy v súdnom konaní, v zásade nemožno robiť rozdiel medzi tzv. objektívnymi a subjektívnymi dôvodmi prietahov (m. m. I. ÚS 6/06).

23. Vychádzajúc z argumentácie uvedenej v bode 18 až 22, ústavný súd dospel k záveru, že postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Zm 633/2013 došlo k neprimeraným prietahom, čím bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a jeho právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

24. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

25. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení označených práv prikázal okresnému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov. Keďže okresný súd v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti v napadnutom konaní meritórne nerozhodol, ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu), pričom okresný súd je povinný postupovať striktne podľa zásad v zmysle čl. 17 CSP a § 179 CSP.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

27. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

28. Podľa § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote ustanovenej v odseku 1 priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

29. Sťažovateľ sa domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €. Svoj návrh odôvodnil predovšetkým neprimeranou dĺžkou napadnutého konania a skutočnosťou, že v jeho prípade porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov už nie je možné konvalidovať.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, avšak suma požadovaná sťažovateľom nie je primeraná okolnostiam prípadu. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

31. S prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania okresného súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti danej veci a vychádzajúc zo svojej judikatúry (IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020), ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané (bod 3 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

32. Ústavný súd považoval sťažovateľom požadovanú výšku finančného zadost'učinenia za neprímeranú a na tomto mieste pripomína, že priznané finančné zadost'učinenie nie je kompenzáciou za možný neúspech v konaní pred všeobecným súdom a v konkrétnom prípade sťažovateľovi nemôže poskytnúť náhradu za výšku (ne)priznaných úrokov zo zmenky, na zaplatenie ktorých môže byť sťažovateľ zaviazaný súdnym rozhodnutím.

VII.

Trovy konania

33. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok roku 2019, ktorá bola podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky v sume 1 062 €.

35. Právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy konania celkom za štyri úkony právnej služby. Úkon právnej služby, ktorý právny zástupca uvádza ako „*vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ohľadom opodstatnenosti podania ústavnej sťažnosti a právneho rozboru porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa zo strany porušiteľa*“, ústavný súd nepovažuje za úkon právnej služby pri zastúpení sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, a preto náhradu zaň nepriznal. Obdobne aj repliku sťažovateľa z 21. augusta 2020 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jej obsah ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu za ňu právnemu zástupcovi sťažovateľa nepriznal.

36. Ústavný súd tak priznal náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c)

vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov advokátskej kancelárii URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava. Náhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (2 x 177 €) spolu s režijným paušálom (2 x 10,62 €) predstavuje sumu trov konania 375,24 €, ku ktorej je nutné pripočítať 20 % DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľa platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky), čo predstavuje sumu trov konania celkom 450,29 €.

37. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

38. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Jana B a r i c o v á
predsedníčka senátu